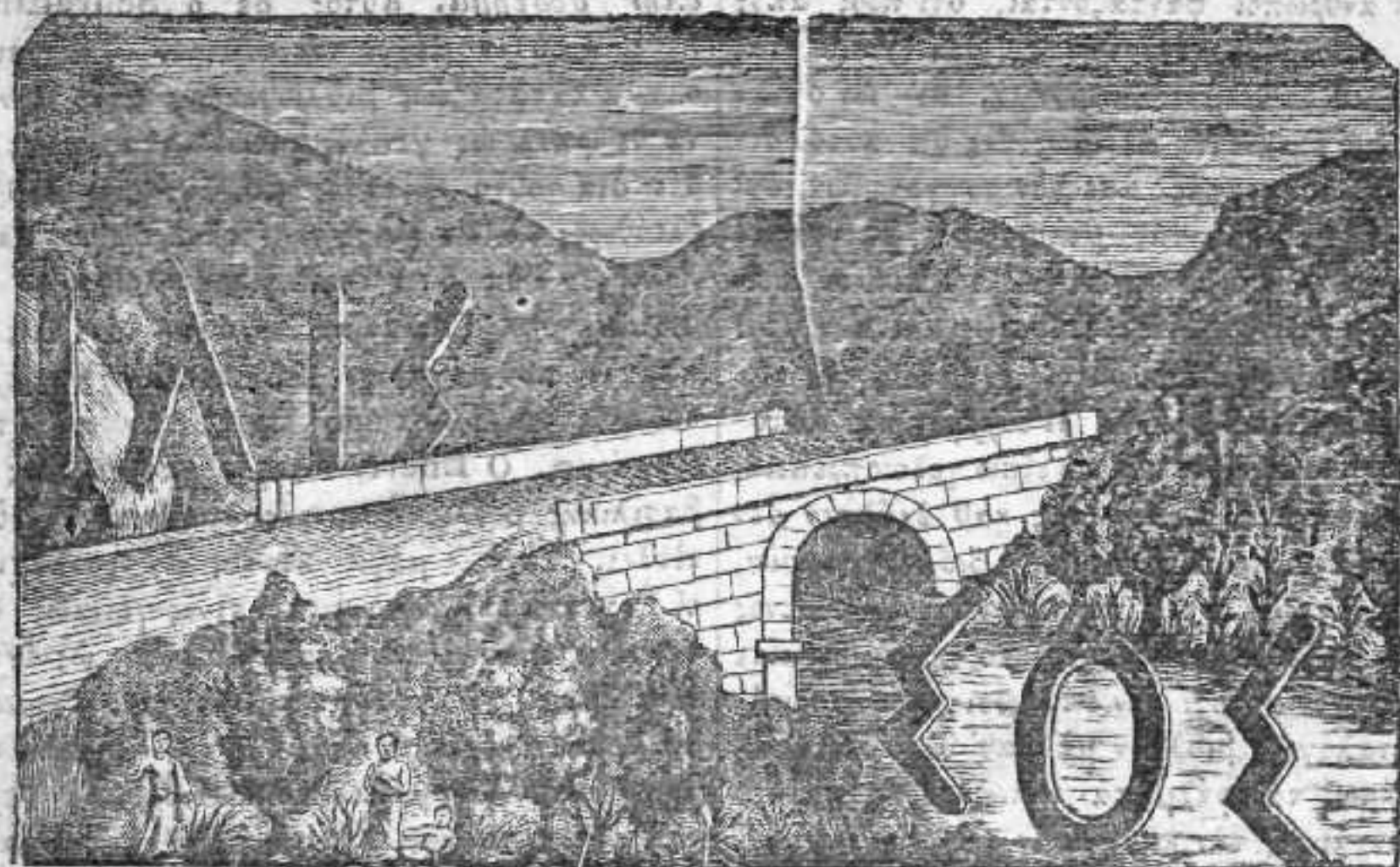

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 30 Ἀπριλίου 1871.

|| ΕΤΟΣ Γ'. — ΦΥΛΛ. ΚΓ'.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

II

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ

Ἡ ὕλική αὕτη ἐπιστήμη, ἣν ἀπέκτων ἄλλοτε διὰ πρακτικῆς μαθήσεως, οὐδὲν ἄλλο ἐπισκοπεῖ, εἰμὴ τὴν μεθοδικὴν κατὰ τὰς κλάσεις τῶν βιβλίων. Ὠνόμαζον ἄλλοτε βιβλιογράφου; τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἵτινες ἦνωνον μὲ τὴν ἐπιστήμην ταύτην τὴν γνῶσιν ὅλων τῶν βιβλίων καὶ χειρογράφων τετυπωμένων. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ σοφοὶ Allatius, Montfaucon, Saumaise, Casaubon κ.λ.π. τῶν ὁποίων ἡ εὐρεῖα πολυμαθία δὲν περιορίζετο μόνον εἰς τὴν γνῶσιν τῶν συγγραμμάτων ἐκ τοῦ τίτλου τῶν. Σήμερον ἡ βιβλιογραφία δὲν ἀπαιτεῖ οὔτε τὸ εἰδέναι, οὔτε τόσον τὴν σπουδὴν ἐκείνων. Ὁ σήμερον βιβλιογράφος εἶναι περιορισμένος εἰς τὴν γνῶσιν τῶν βιβλίων καὶ τῶν ἐκδόσεων, καὶ τρό-

πον τινὰ φιλολογικῶς ὁμιλῶν περὶ ἐκείνης τῆς ἐκδόσεως τῶν βιβλίων, δὲν πράττει ἄλλο, εἰμὴ δίδει· εἰδικῶς βιβλιογραφικὸν ὄνομα εἰς ἐκείνους οἵτινες ἐπίστανται τὰ εἰς τὸν κλάδον τῆς ἐαυτῶν ἐπιστήμης ὑπαγόμενα βιβλία· θέτει τρόπον τινὰ εἰς πρακτικὴν δημοσιότητα τὰ πονήματα ἐπὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ὕλης.

Ἡ βιβλιογραφία, εἴτε ἡ ταξινόμησις τῶν βιβλίων, εἶναι ἡ δημιουργία τῶν διακρίσεων καὶ ὑποδιακρίσεων ὅλων τῶν πονημάτων, ὅσα τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα καὶ ἡ εὐφυΐα πηρήγαγε, τοῦτέστι κατὰ τὰς μεθοδικῇ, ὡς οἱ φυσικοὶ κατατάττουσιν εἰς διαφόρους οἰκογενείας τὰ τε ζῶα καὶ φυτά. Εἶναι ἡ λαμπὰς, ἥτις φωτίζει τοὺς ἐραστὰς καὶ σοφοὺς· ἐπίσης εἰς τὴν ἐκλογὴν, πρόσκτησιν, διακόσμησιν καὶ τακτοποίησιν τῶν βιβλίων. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ νέα αὕτη ἐπιστήμη εἶναι ἡ γενικὴ γλῶσσα μεταξὺ τῶν βιβλιογράφων καὶ τῶν σοφῶν, καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἐπιστημονικὴ τε καὶ φιλολογικὴ.

Πολλοὶ ἄνθρωποι φαντάζονται, ὅτι πρὸς ἀπότησιν τοιαύτης ἐπιστήμης δὲν χρειάζεται ἄλλο, εἰ μὴ ὀφθαλμοὶ καὶ μνήμη, δι' ὧν δύναται τις νὰ ἐρμηνεύσῃ ἀκριβῶς τὰς ὑπ' αὐτοῦ διερχόμενας συγγραφὰς ἀπείρων συγγραφέων, ὅτι ἀρκεῖ νὰ μάθωσι τὰς μετωπικάς ἐπιγραφὰς τῶν συγγραμμάτων, τοῦτέστι τὸν τίτλον τῶν βιβλίων, τὸν τόπον τῆς ἐκδόσεως καὶ τὴν χρονολογίαν, καθιστάμενοι οὕτω ἐντρίβεις τῆς ταξινομήσεως τῶν βιβλίων. Ἡ εὐχερὴς καὶ ἄστοχος αὕτη ἀστείότης, ἵνα μὴ εἴπω γελοιοπρέπεια, δὲν εἶναι ἀληθής. Καὶ μήπως καθ' ἑκάστην δὲν βλέπομεν τοιοῦτους ὑποθετικούς βιβλιογράφους, οἵτινες μὴ γνωρίζοντες τὸ περιεχόμενον οὐδενὸς βιβλίου, μηδὲ ἀναγνώσαντες τὸ προοίμιον εἴτε τὸν πρόλογον αὐτοῦ, δὲν ἐπινοῶσι νὰ δημοσιεύωσι καταλόγους βιβλίων μὲ καθ' ὕλην κατάταξιν; μήπως τὰ σφάλματα καὶ παροράματα δὲν σημειοῦνται εἰς τὴν κατάταξιν τῶν συγγραμμάτων, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων, ὅταν ᾖναι συνώνυμα; Ἴνα μὴ μακρηγορῶ ἐπισημειῶ μόνον ὅτι οὐδὲν ἄλλο, ἀπὸ τὴν ἀστοχὸν ταύτην ιδέαν, κατέχει ἐλάχιστον βαθμὴν εἰς τε τὴν ἄγνοίαν, φιλαυτίαν, ματαιότητα, καὶ τὴν τεχνικὴν ἀσκησιν.

Ἡ βιβλιογραφία εἶναι ἡ ἰδιαιτέρα ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι σφικτὰ συνδεδεμένη μετ' ἐκείνης. Τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, τὰ νομισματοσημα, τὰ πολιτικὰ συστήματα καὶ Κυβερνητικά, αἱ φιλοσοφικαὶ ἱστορίαι, τὰ Ἀκαδημαϊκὰ ὑπομνήματα, αἱ ἐφημερίδες ἐν τῇ ταξινομήσει τῶν βιβλίων παρέχουσι σαφέστατα τὸ ἐν γένει πόνημα τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς τυπογραφίας, ἀριθμοῦσα 4 αἰῶνας, ἀνάγκασε τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα πρὸ 200 ἐτῶν νὰ δημοσιεύσῃ καταλόγους βιβλίων, ὧν τὰ πρῶτα δοκίμια προσέφερον οὐ σμικρὰν ἐκδόουλευσιν, καὶ ὧν παμπρηνὴ ἐκλαμπρά πρωτότυπα ἐναπελείφθησαν μέχρις ἡμῶν, ἐξαιρέσει χρονολογικῶν τινῶν ἐσφαλμένων, καὶ γεωγραφικῶν τινῶν τόπων μεταπεποιημένων.

Ὁ Γερμανὸς Schrettinger, ὑποβιβλιοθηκάρχος τῆς μεγάλης τοῦ Μονάχου δημοσίας Βιβλιοθήκης, ὁ διατπάσας πρῶτος τοὺς δεσμούς τῆς ἀρχαίας βιβλιονομικῆς παραδόσεως, καθὼς καὶ πολλοὶ σπουδαῖοι Γερμανοὶ συγγραφεῖς, ἐλίσσονται καὶ μιᾷ φωνῇ ἀποφαίνονται ὅτι τὸ φυσικώτατον καὶ λογικώτατον σύστημα κατατάξεως βιβλίων οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰ μὴ τὸ καθ'

ἕλην σύστημα. Αὐτὸς δὲ ὁ Schrettinger λέγει α οὐδὲν μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχει σύστημα κατατάξεως βιβλιοθηκῶν, ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς γενικὸς κανὼν κατατάξεως, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἕκαστος βιβλιοταξινόμος εἶναι ἐλεύθερος νὰ δημιουργήσῃ τοιοῦτον. Ἐάν δὲ λάθωμεν ὑπ' ὅψιν τὸ φιλολογικώτερον τῶν Ἑθνῶν, τὴν Γερμανίαν, θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὴν πληθὺν τῶν μεγάλων βιβλιοθηκῶν αὐτῆς, ὅτι οὐδεμία συμφωνία ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν ἐνυπάρχει. Ὁ Ebert, ὁ σοφὸς γραμματεὺς τῆς βασιλικῆς βιβλιοθήκης τῆς Σαξωνίας α ἠθέλην εἰσθῆναι, λέγει, μέγα κέρδος ἂν τούλάχιστον οἱ Γερμανοὶ συνεφώνουν περὶ τινος γενικῆς ἀποδεκτοῦ συστήματος κατατάξεως· ὡς ἔχουσιν ἤδη ὅμως τὰ πράγματα, πᾶσα Γερμανικὴ βιβλιοθήκη ἔχει τὸ ἴδιον αὐτῆς σύστημα, ἐν μέρει ἀγαθόν, ἐν μέρει κακόν. Οὐδεὶς δὲ Γερμανὸς βιβλιοθηκάρχος δύναται νὰ εὕρῃ ἄκραν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ ἄλλου» (1) Διὰ τοῦτο ἠθέλην ἀποδείξει σχοινοτενὲς καὶ λίαν ἀσκοπον εἰς τὸ νὰ περιγράψω τὰ διάφορα συστήματα τῆς ταξινομήσεως τῶν βιβλίων ἐν Εὐρώπῃ, ἐρχομαι μόνον νὰ περιγράψω τὸ ἤδη βληθὲν εἰς ἐνέργειαν σύστημα ἡμῶν ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑλλάδος» ὅπερ, ὡς γνωστὸν, ἤρχισε πρὸ τριῶν ἐτῶν ὑπὸ τινος Γερμανοῦ ταξινόμου *Στεφφενχάγκεν* ἀποκαλουμένου, δι' ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου, κηδομένη τῆς βιβλιοθήκης ἡμῶν, μετεπέμψατο ἐκ Γερμανίας δι' ἀδρῶν δαπανῶν, καθόσον τὸ πρὸ αὐτοῦ καταταχθέν σύστημα τοῦ Κ^{ου} Φρεαρίτου παρεῖχεν ὠραίαν μὲν ὅψιν, δύσκολαν ὅμως τὴν εὕρεσιν καὶ μὴ φυτικὴν.

Τὸ σύστημα τοῦ Γερμανοῦ τούτου εἶναι ἀπορίμητις τοῦ ἐντελετέρου συστήματος ἐν Γερμανίᾳ, ὅπερ ἐσχάτως ἐπραγματοποίησεν ἡ ἐν Βερολίνῳ Αὐτοκρατορικὴ Βιβλιοθήκη, ἥτις διὰ τὸ ὀλίγον πρὸς τῶν βιβλίων, αἵτινα ἐκέκτητο, ἠδύνατο νὰ πράξῃ τὴν ἀναμόρφωσιν καὶ καινοτομίαν ταύτην. Πᾶται δὲ αἱ λοιπαὶ τῆς Γερμανίας βιβλιοθήκαι, ὡς περιέχουσιν ἐκατομμύρια τόμων καὶ πρὸ αἰῶνων συστᾶσαι, δὲν δύνανται τοῦτο νὰ πράξωσιν, ἄνευ πόνου πολλοῦ, δαπάνης οὐ σμικρᾶς, καὶ χρόνου οὐκ ὀλίγου.

Τὸ σύστημα τοῦτο, καίτοι φυτικώτερον καὶ

(1) Ἐκ Φρεαρίτου εὐρίσκει πρὸς τὸ κοινόν.

λογικώτερον προβαίνειν, καίτοι ἔχον τύπον καὶ ὑπογραμμὸν τὰ τῶν ἄλλων σφάλματα, ἐν τούτοις δὲν εἶναι καθόλου ἁμοιβὴν ἐλλείψεων καθόσον ἡδυνήθηεν νὰ ἐξάξω μὲ τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις. Τὰς ἐλλείψεις ταύτας ἀπὸ τῶν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τούτου, καὶ περὶ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγελματῆ μου· διότι, ὡς γνωστὸν, ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλουν ὑπάλ- ληλος τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης, ὡς εὐρέτης τῶν βιβλίων.

Εἶναι δὲ μεθοδικώτατον, διότι λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, καὶ προχωρεῖ ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον ἀνευ τινος περιπλοκῆς, ὡς κατωτέρω παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης. Τούτέστιν ἐν μὲν τῇ Εὐρώπῃ μεταφερθέντων τῶν γραμμάτων ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἀνεπτύχθησαν ἐν πρώτοις οἱ προπάτορες ἡμῶν Ἕλληνες, εἶτα οἱ Λατίνοι, μετὰ τούτους οἱ Ἰταλοὶ καὶ Γάλλοι, οὗς διαδέχονται οἱ Γερμανοί, καὶ τούτους οἱ Ἀγγλο-Σκῶνες, κατόπιν δὲ οἱ Σλάβοι καὶ Δανοί, καὶ τούτους πάλιν διαδέχεται ἡ Νέα Ἑλλάς. Ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ προτάσσονται τὰ πρότερον φιλολογικῶς ἀναπτυχθέντα ἔθνη.

Τούτωνθεν ἀρχίζει ἀπὸ τὴν *Φιλολογίαν* (*Κλασικὴν*), ἥτις περιλαμβάνει δύο μεγάλα τμήματα, *Ἑλληνικὴν* καὶ *Λατινικὴν*, ὧν ἐκάστη περικυκλουθεῖται ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν ἀνήκοντα *Γλωσσικῆς* (δηλ. *Λεξικῆς*, *Γραμματικῆς* καὶ *Συντακτικῆς*) καὶ τελειώνει μὲ τὴν *Νεωτέραν Φιλολογίαν*, ἥτις περιλαμβάνει τόσα τμήματα, ὅσα ἐν Εὐρώπῃ φιλολογικῶς Ἑθνη ἀνεπτύχθησαν, τεθειμένων κατὰ λόγον τῆς ἀναπτύξεώς του ἑκάστου, ὡς διηγήθη ἀνωτέρω.

Εἶτα ἔπονται τὰ *Γλωσσικὰ* τῆς Νεωτέρας Φιλολογίας, ἐν οἷς συμπεριελήφθησαν καὶ τὰ τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν, ὡς ὄντων μικρῶν τμημάτων.

Ἰδοὺ δὲ τὸ ἐν γένει διάγραμμα τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Α'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία.

Τὸ τμῆμα τῆς Ἑλλην. φιλολογίας περιλαμβάνει τὰ Ἑλλην. Γράμματα μέχρι τοῦ ἔτους 1453. Ἐξαιροῦνται οἱ Ἕλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τὸ τμῆμα τῆς *Θεολογίας*, καὶ οἱ Ἕλληνες Νομοδιδάσκαλοι, οἱ λαμβάνοντες θέσιν ἐν τῷ τμήματι τῆς *Νομικῆς*. Τὸ τμῆμα λοιπὸν τῆς Ἑλλην. Φιλολογίας περιέχει οὐ μόνον ἀλφαιτικῶς τὰ κείμενα

τῶν συγγραφέων ἀλλὰ καὶ τὰς μεταφράσεις, τὰ σχόλια, τὰ νεώτερα ἐρμηνευτικὰ συγγράμματα καὶ τὰ εἰδικὰ ἐπὶ ἑκάστου *Λεξικά*. Ἡ ὅλη Ἑλλην. Φιλολογία διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλα μέρη, ὧν τὸ α' εἶναι αἱ *Συλλογαί*, τὸ β' οἱ *Συγγραφεῖς*, οἵτινες ἅπαντες συμπεριλαμβάνονται ἐν ἐνὶ γενικῷ ἀλφαιτικῷ, ἀδιακρίτως τῆς τάξεως αὐτῶν. Ἀποφεύγοντες δὲ τὴν σύγχυσιν μεταχειρίσθημεν τὸ Λατινικὸν ἀλφαιτικόν.

Μέρος α'. Συλλογαί.

1) Ἱστορία καὶ Βιβλιογραφία τῆς Ἑλλην. Φιλολογίας (λ. χ. Ἀσωπίου).

2) Χρηστομάθειαι (Ραγκαστῆ, Φαρχιδου κλπ.)

3) Συλλογαί (1)

4) Γενικὰ ἐρμηνευτικὰ συγγράμματα.

5) Περιδικὰ (ὡς λ. χ. Κόντου Λόγιος Ἑρμῆς).

Μέρος β'. Συγγραφεῖς.

1) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι

2) » ὀνοματισμένοι

Β'. Λατινικὴ Φιλολογία.

Ἡ Λατίν. φιλολογία εἶναι κατεταγμένη κατὰ τοὺς αὐτοὺς κανόνας ὅπως καὶ ἡ Ἑλλην. Καὶ ἐν τῇ Λατίν. Φιλολογίᾳ δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ Πατέρες Λατίνοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ Νομοδιδάσκαλοι. Οἱ δὲ Νεο-Λατίνοι, καθὼς ὅλγοι, συμπεριλαμβάνονται ἐν ἐλαχίστῳ τμήματι πλησίον ταύτης· οὕτω περιέχει τὰ ἑξῆς.

Μέρος α'. Συλλογαί.

1) Ἱστορία καὶ βιβλιογραφία τῆς Λατίν. Φιλολογίας.

2) Χρηστομάθειαι.

3) Συλλογαί.

4) Γενικὰ ἐρμηνευτικὰ συγγράμματα.

() Εἰς τὰς Συλλογὰς ταύτας περιλαμβάνονται τὰ ἑξῆς ἀλφαιτικῶς, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης. I. ἀνέκδοτα, II. *anthologia graeca*, III. *apophthegmata*, IV. *Biblioteca*. V. *Oratores*. VI. *poetae* 1) *bucolici*, 2) *elegiaci* 3) *epici* 4) *jabularum* 5) *gnomici* 6) *heroici* 7) *hymnorum* 8) *lyrici* 9) *philosophici* 10) *scenici* (tragic) 11) *scenici* (comici).

VII *Rhetores*. VIII *scriptores* 1) *astronomi* 2) *epistolographi* 3) *attici* 4) *erotici* 5) *geografici* 6) *geoponici* 7) *grammatici* 8) *historici* 9) *byzantinae* 10) *historiae Romanae* 11) *mathematicae* 12) *medici* 13) *metrici* 14) *metrologi* 15) *musiae artis* 16) *mythologice* 17) *paroemiorum* 18) *philosophi* 19) *physici* 20) *physiognomici*.

Μέρος β'. Συγγραφείς.

- 1) Συγγρ. ανώνυμοι.
- 2) » ὀνοματισμένοι.

Γ'. Νεοελλην. Φιλολογία.

- 1) Συγγραφείς ανώνυμοι.
- 2) » ὀνοματισμένοι.

Γλωσσικά.

Τὸ τμήμα τῆς Ἑλλην. Γλώσσης χωρίζεται εἰς δύο, εἰς τὴν Ἀρχαίαν καὶ Νέαν. Τῆς δὲ Ἀττινικῆς κατατάσσονται κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, κατὰ τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων, ἢ παρὰ τοῖς ἀνώνυμοις κατὰ τὴν κυριωτέραν λέξιν τοῦ τίτλου, ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τοῦ Ἀττινικοῦ ἀλφαβήτου.

Ἐντέλειδ' ἀμφοτέρων τῶν τμημάτων τίθενται διάφοροι ἐπιστημονικαὶ διατριβαὶ δεδεμέναι ὁμοῦ εἰς τόμους, ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ ᾔηται ἐγγεγραμμένη εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν ἐν τῷ καταλόγῳ· οὕτω λοιπὸν τέτακται ὡς ἑξῆς.

α. Ἑλλην. Γλῶσσα.

Ἀρχαία Ἑλληνική	1) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι
	2) » ὀνοματισμένοι
Νεοελληνική	1) Συγγρ. ἀνώνυμοι
	2) » ὀνοματισμένοι

β. Ἀττινικὴ Γλῶσσα.

- 1) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι
- 2) » ὀνοματισμένοι

Δ'. Νεωτέρα Φιλολογία.

Μέρος α. Ἰταλική.

- 1) Ἱστορία καὶ βιβλιογραφία τῆς Ἰταλικῆς Φιλολογίας.
- 2) Χρηστομάθειαι.
- 3) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 4) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι

Μέρος β'. Γαλλικὴ.

- 1) Ἱστορία τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας
- 2) Χρηστομάθειαι
- 3) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 4) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι

Μέρος γ'. Γερμανικὴ.

- 1) Ἱστορία τῆς Γερμανικῆς Φιλολογίας
- 2) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 3) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι

Μέρος δ'. Ἀγγλικὴ καὶ Ἀμερικανικὴ.

- 1) Ἱστορία τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικαν. φιλολογίας.
- 2) Χρηστομάθειαι.
- 3) Συλλογαὶ
- 4) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 5) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι.

Ε'. Ποικίλη Φιλολογία.

- 1) Συλλογαὶ
- 2) Σλαβικὴ φιλολογία
- 3) Ἀσιατικὴ καὶ Ἀφρικανικὴ φιλολογία

ΣΤ'. Γλωσσολογία Γενική.

- 1) Γενικά πολὺγλωσσα (λ. χ. 4 γλωσσῶν λεξικά).

- 2) Περιοδικὰ συγγράμματα.

(Κατόπιν ἔπονται τὰ Γλωσσολογικὰ ὅλων τῶν ἔθνων κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν αὐτῶν.

- 1) Aine
- 2) Albanais
- 3) Allemand
- 4) Anglais
- 5) Arabes
- 6) Armenien
- 7) Basque
- 8) Bengale
- 9) Bornu
- 10) Beltrique
- 11) Chaldéens
- 12) Chinois
- 13) Coptes
- 14) Danois
- 15) Egyptien
- 16) Espagnol
- 17) Esthne
- 18) Ethiopie
- 19) Etrusque
- 20) Filandais
- 21) Français
- 22) Galla
- 23) Hebreu
- 24) Hindonstaní

- 25) Hollandais
- 26) Iliriques
- 27) Islandais
- 28) Italien
- 29) Kassi
- 30) Malais
- 31) Mongol
- 32) Norvegien
- 33) Oji
- 34) Pali
- 35) Pehlsie
- 36) Persan
- 37) Phenicien
- 38) Polonais
- 39) Portugais
- 40) Prakrit
- 41) Russe
- 42) Sanscrit
- 43) Serve
- 44) Slave
- 45) Slowenien
- 46) Syriaque
- 47) Tamul
- 48) Tatarre
- 49) Turc
- 50) Vallaque
- 51) Vei
- 52) Zulu

Z'. Αρχαιολογία καὶ Ἐπιγραφική.

Μέρος α'. Αρχαιολογία

- 1) Τόμοι συμμίκτων.
- 2) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 3) Γενικά Ποικίλα.
- 4) Ἑλληνικ. καὶ Ρωμαϊκὴ ἀρχαιολογία.
- 5) Ἀρχαιολογ. τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.
- 6) » τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς

Μέρος β'. Ἐπιγραφική.

- 1) Ἑλληνικὴ Ἐπιγραφικὴ
- 2) Λατινικὴ »
- 3) Ἐπιγραφικὴ τῆς Ἀσίας

H'. Καλλιτεχνία.

- 1) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 2) Γενικά καὶ ποικίλα
- 3) Ζωγραφίαι καὶ συγγενεῖς τέχναι
- 4) Πλαστικαὶ τέχναι

- 5) Ἀρχιτεκτονικὴ.
- 6) Μουσικὴ.
- 7) Δραματικὴ τέχνη.

Θ'. Τεχνολογία.

- 1) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 2) Γενικά καὶ ποικίλα.
- 3) Ἐμπόριον, Ναυτικὴ, Συγκοινωνία.
- 4) Γεωργικὴ καὶ Οἰκιακὴ οἰκονομία.
- 5) Κτηνοτροφία, Ἱπποτροφία, Ἱππικὴ.
- 6) Δασονομία, Κυνήγιον, Ψαρική.
- 7) Κηπούρευμα, ἀμπελουργία.
- 8) Μεταλλεία.
- 9) Βιομηχανία.
- 10) Παιγνίδια (ὅλοι ὅσοι περὶ χαρτοπαιγνίων ἔγραψαν).

I'. Ἱστορία.

- 1) Τόμοι συμμίκτων
- 2) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 3) Γενικὴ καὶ ποικίλη ἱστορία.
- 4) Παλαιὰ Ἱστορία.
- 5) Νεωτέρα Ἱστορία
- 6) Ἑλλήν. ἱστορία Παλαιὰ καὶ Νέα
- 7) Ἱστορία τῆς Ἰταλίας
- 8) » » Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας
- 9) » » Γαλλίας
- 10) » » Γερμανίας
- 11) » » Πρωσσίας
- 12) » » Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας
- 13) » » Ἑλβετίας
- 14) » » Ὁλλανδίας καὶ Βελγικῆς
- 15) » » Ἀγγλίας
- 16) » » Δανίας καὶ Σκανδιναβίας
- 17) » » Ρωσσίας καὶ Πολωνίας
- 18) » » Μολδοβλαχίας καὶ Σερβίας
- 19) » » Τουρκίας
- 20) » » Ἀσίας
- 21) » » Ἀφρικῆς
- 22) » » Ἀμερικῆς
- 23) » » Αὐστραλίας

ΙΑ'. Βοηθητικαὶ Ἐπιστῆμαι τῆς Ἱστορίας.

Μέρος α'. Βιογραφία καὶ χρονολογία.

- 1) Γενικά βιογραφικά
- 2) Ἰδιαιτέραι βιογραφίαι
- 3) Γεωλογία καὶ σημειωτικὴ

- 4) Χρονολογία
- 5) Παλαιογραφία καὶ Διπλωματική.

Μέρος β'. Μυθολογία.
κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τῶν ὀνομάτων
τῶν συγγραφέων.

Μέρος γ'. Γεωγραφία καὶ Περιηγήσεις.

- 1) Τόμοι συμμίκτων
- 2) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 3) Γενικὴ καὶ Ποικίλη Γεωγραφία
- 4) Γεωγραφία τῆς Εὐρώπης
- 5) » » Ἑλλάδος
- 6) » » Ἰταλίας
- 7) » » Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλλίας
- 8) » » Γαλλίας
- 9) » » Γερμανίας
- 10) » » Πρωσίας
- 11) » » Αὐστρίας
- 12) » » Ἑλβετίας
- 13) » » Ὑλλανδίας καὶ Βελγικῆς
- 14) » » Ἀγγλίας
- 15) » » Δανίας καὶ Σκανδιναβίας
- 16) » » Ρωσίας καὶ Πολωνίας
- 17) » » Μολδοβλαχίας
- 18) » » Τουρκίας
- 19) » » Ἀσίας
- 20) » » Ἀφρικῆς
- 21) » » Ἀμερικῆς
- 22) » » Αὐστραλίας

ΙΒ'. Θεολογία.

- 1) Περιοδικὰ Θεολογικά
- 2) Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη
- 3) Ἐξηγήσεις καὶ Ἑρμηνεῖαι
- 4) Διδαχαὶ καὶ Λόγοι
- 5) Ἑμνολογία
- 6) Καθολικὴ Θεολογία (Πατρολογία)
- 7) Προτεσταντικὴ Ἱστορία

ΙΓ'. Νομική.

- 1) Φιλοσοφία τοῦ Δικαίου καὶ φυσικὸν Δίκαιον
- 2) Ἀλληλεθνὲς Δίκαιον
- 3) Δημόσιον »
- 4) Ἐκκλησιαστ. »
- 5) Ποινικὸν »
- 6) Ἐμπορικὸν καὶ Ναυτικὸν Δίκαιον
- 7) Δικαιοδοσία

8) Jus Feudale (φρουδαλικόν)

- 9) Ρωμαϊκὸν Δίκαιον
- 10) Ἑλληνικὸν »
- 11) Ἰταλικὸν »
- 12) Ἰσπανικὸν »
- 13) Γαλλικὸν »
- 14) Γερμανικὸν »
- 15) Ἑλβετικὸν »
- 16) Ὑλλανδικὸν καὶ Βελγικὸν
- 17) Σκανδιναβικὸν Δίκαιον
- 18) Ρωσσικὸν καὶ Πολωνικὸν
- 19) Οὐγγρο-Βλαχικὸν Δίκαιον
- 20) Τουρκικὸν »
- 21) Ἀσιατικὸν »
- 22) Ἀμερικανικὸν »

ΙΔ'. Ἰατρική.

- 1) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 2) Γενικὰ καὶ Ποικίλα Ἰατρικὰ
- 3) Ἀνατομία καὶ Φυσιολογία
- 4) Παθολογία καὶ Θεραπευτικὴ
- 5) Μαιευτικὴ
- 6) Ψυχικαὶ Νόσοι
- 7) Χειρουργικὴ
- 8) Διασπαστικὴ
- 9) Ἰατρικαὶ Πηγαὶ
- 10) Ἰατροδικαστικὴ
- 11) Φαρμολογία
- 12) Ἱππιατρικὴ

ΙΕ'. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι.

Μέρος Α'.

- 1) Φυσικὴ
- 2) Φυσικὴ Ἱστορία
- 3) Ζωολογία
- 4) Βοτανικὴ
- 5) Γεωλογία καὶ ὄρυκτολογία

Μέρος Β'.

- 1) Μαθηματικὴ
- 2) Ἀστρονομία

ΙΣΤ'. Πολιτικαὶ Ἐπιστῆμαι.

ΙΖ'. Φιλοσοφία.

ΙΗ'. Παιδαγωγία.

ΙΘ'. Ἀκαδημαϊκά.

Κ'. Περιοδικὰ ἐν γένει.

ΚΑ'. Ἐγκυκλοπαιδικά.

ΚΒ'. Βιβλιογραφία καὶ βιβλιοθηκολογία.

ΚΓ'. Φιλοσοφική Ἱστορία.

ΚΔ'. Στρατιωτικά.

ΚΕ'. Σύμμικτα.

Οὕτω λοιπόν] κατ' αλφαριθμητικὴν τάξιν τοῦ ὀνόματος τῶν συγγραφέων, ἢ τοῦ κυριωτέρου τίτλου, παρατίθεται ὁ Γερμανὸς Στεφφεν χάγεν τὴν ὅλην τάξιν τῶν βιβλίων, διαιρῶν ταῦτα εἰς τρία μόνον μεγέθη διὰ τὴν τοῦ χώρου οἰκονομίαν. Πρῶτον ἄρχεται ἀπὸ τὰ εἰς φύλλον, δεύτερον ἀπὸ τὰ εἰς 4ον καὶ τρίτον, ὅλα τὰ λοιπὰ μεγέθη προὑποθέτων εἰς 8ον, ἐξακολουθεῖ νὰ κατατάσσῃ κατ' αὐξήοντα ἀριθμὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τὰ εἰς φύλλον. Αἱ δὲ ὀλίγισται τοῦ συστήματος τούτου ἀπενεργόμεναι ἐλλείψεις δύνανται νὰ ἀναπληρωθῶσι, τοσοῦτο μάλλον, καθ' ὅσον προστακτικῇ τοῦ Ἐθνικοῦ τούτου Πανελληνίου ἰδρυμάτος Ἐφορος Κ. Σ. Κόμνος, αὐτὸς ὁ ἄρκυος ζήλος καὶ ἡ περὶ τὴν τακτοποίησιν ἐπιμέλεια οὐ μόνον θέλει φέρει εἰς πέρας τὸ ἀπαξ βληθὲν μετὰ κόπου πολλοῦ τοῦτο σύστημα, ἀλλὰ προσέτι θέλει δικαίωται, ὡς ἀπὸ τινος χρόνου παρατηρεῖται, τὴν Βιβλιοθήκην κινδυνεύσαν νὰ εὕρεθῃ εἰς τὸ μεταίχμιον τῆς φθορᾶς καὶ παντελοῦς ἀπωλείας τῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1871.

ΙΩΑΝ. Κ. ΤΣΗΠΟΥΡΙΑΣ.

πρώην υπάλληλος τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Ο ΠΕΤΑΣΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΤΟΥ Β'. ΔΙΗΓΗΜΑ

Οὐδέποτε ἴσως ἡ μεγαλειότης τοῦ Φραγκίσκου ὁ Β' εἶχε φυσιογνωμίαν τοσοῦτω φαιδρὰν, ἥθως τοσοῦτω χάριεν, ὅσῳ πρῶτον τινὰ τοῦ ἔτους 1821. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ λουτρῶναί ἦσαν σπάνιοι ἐν Βιέννῃ, τὸ δὲ ἀντίτιμον ὅπερ ὀφείλει τις νὰ πληρώσῃ, εἰσερχόμενος ἐν αὐταῖς, δὲν ἐπέτρεπε τῷ μικρῷ λαῷ νὰ πλησιάσῃ. Φραγκίσκος ὅθεν ὁ Β' ταύτην ἀφορρὴν τὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, διέταξε νὰ κατασκευάσῃ δύο λουτρῶνας ὀπισθεν τοῦ Augarten, τὸν μὲν διὰ τοὺς ἄνδρας τὸν δὲ διὰ

τὰς γυναῖκας, ἐν οἷς ἅπαντες ἠδύναντο νὰ λούωνται ἄνευ ἀμοιβῆς τινος.

Τῇ 14 Ἰουνίου 1821 ὁ διευθύνων τὰς ἐργασίας ἀρχιτέκτων ἦλθεν ἐν ἀγγελίῃ τῷ αὐτοκράτορι ὅτι τὰ πάντα ἐπερατώθησαν καὶ ὅτι οἱ ἐνδεέστεροι τῶν ὑπηκόων τοῦ δὲν θὰ ἐστεροῦντο τοῦ λοιποῦ τῆς σωτηρίου ἐπιβόρῃς τῶν ὑδάτων τοῦ Δουνάβεως.

Αὕτη δ' ἦν ἡ τὸ φῶσει σοβαρὸν πρόσωπον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας φαιδρύνοντα ἀγγελεῖα, καὶ μειδίαμα εὐχαριστήσεως ἐπὶ τῶν χερίων τοῦ ἐνεγκοῦσα. Περικυκλοῦτο δὲ ὑπὸ τῶν πρωτίστων ἀξιωματικῶν τοῦ κράτους, ὅτε ὁ ἀρχιτέκτων, ὅστις ἐκαλεῖτο Weissberg, παρ' οὐσιάζθη ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος.

— Κύριε Weissberg, τῷ εἶπε Φραγκίσκος ὁ Β', τὸ πάλαι ἔθός ἦν ν' ἀμείβωσι διὰ δώρου οἱ οὐδέποτε τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν προὔξει ὁ κομιστῆς καλῆς ἀγγελίας· τὸ ἔθος δὲ τοῦτο κατεστράφη, καὶ λίαν ἀδίκως βεβαίως, ἀλλὰ θέλω ν' ἀναζήσῃ πρὸς χάριν σας. Ὑπάγετε ὅθεν νὰ λάβητε, πρὶν ἢ μᾶς ὁδηγήσῃτε εἰς Augarten, καὶ ὡς δαῖγμα ἰδιαιτέρας ὑπαλήψεως, ἣν πρὸς ὑμᾶς τρέφομεν, ἀπ. δειξὶν τῆς εὐγνωμοσύνης μας.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ κυρίου των, πάντες οἱ παριστάμενοι ἀξιωματικοὶ ἔρριψαν βλέμμα φθόνου πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα, τοῦ ὁποῦ ἡ καρδιά ἐπαλλεν ἐκ χαρᾶς, κακῶς ἀναστελλομένης.

— Τίς ἄρα ἡ λαμπρὰ ἀμοιβή, ἣν τῷ ἐπιφυλάσσεται ὁ αὐτοκράτωρ; Διὰ τίνος ἀντιτίμου θὰ πληρώσῃ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Weissberg;

Ἐνῶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν ἐρωτήσεων τούτων, ἐνδομύχως γιννόμενων ὑπ' ἐκάστου τῶν θεατῶν, ἠωροῦντο ὅλων τὰ πνεύματα, Φραγκίσκος ὁ Β' ἠτοίμαζετο νὰ τιμήτῃ δ' ἐπισκέψεως τοὺς πρὸς ἀποκλειστικὴν τοῦ λαοῦ χρῆσιν κατασκευασμένους δύο λουτρῶνας.

Ἦδη περιεβάλλετο τὸ ἐκ κυανοῦ ἐριούχου ἐνδυμα, ὅπερ ἔφερε συνήθως, ἐξερχόμενος ἄγνωστος, καὶ ὅτε, ὡς ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωσήφ, ὁ σεβαστὸς πάππος τοῦ, διέτρεχε τὴν πρωτεύουσάν, ἀπογυμνούμενος τῶν σημάτων τοῦ βαθμοῦ τοῦ, ὅπως κάλλιον γνωρίσῃ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ὑπηκόων τοῦ ἡ μεγαλητέρα σιωπὴ ἐπεκράτει κύκλῳ τοῦ Φραγκίσκου δὲ ὁ Β' στραφεὶς πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα.

— Κύριε Weissberg, τῷ εἶπε, γινώσκωμεν πόσῳ ἄτρουτοί εἰσιν αἱ προσπάθειαι, ἃς κατεβλάτατε ὑπὲρ τοῦ ἀτόμου μας, ἀναμένοντες ὅμως